

Vaspitanje i obrazovanje

U Domu JNA u Beogradu održana je 6. decembra 1988. godine rasprava na temu »Zahtevi koncepcije i doktrine opštenarodne odbrane i društvene samozaštite u izgradnji sistema vaspitanja i obrazovanja u oružanim snagama SFRJ u uslovima naučno-tehničke revolucije« u okviru naučnoistraživačkog projekta »Sistem vaspitanja i obrazovanja u oružanim snagama SFRJ«.

U istraživanju problema obuke i vaspitanja u oružanim snagama u savremenim uslovima, konceptijski zahtevi imaju poseban značaj. Koncepcija i doktrina ONO i DSZ sadrže polazna opredeljenja u rešavanju svih odbrambenih priprema društva, među kojima priprema ljudskog faktora zauzima dominantno mesto. Međutim, u uslovima naučno-tehnološke revolucije, koja snažno deluje na promene u svim faktorima rata i oružane borbe, naročito uticajem naučno-tehničkog progressa na ratnu veštinu, konceptijsko-doktrinarni stavovi se ispoljavaju na jednom višem kvalitativnom nivou i zahtevaju prevrednovanje rešenja u mnogim segmentima sistema obuke i vaspitanja.

Konceptijska opredeljenja i zahtevi i na osnovu njih operacionalizovani doktrinarni stavovi u sferi odbrambenih priprema društva relativno su konstantni i trajni kriterijumi prema kojima se uređuju i osnovni elementi sistema obuke i vaspitanja u oružanim snagama. Otuda funkcionalnost i efikasnost tog sistema u značajnoj meri zavise od potpunosti i kvaliteta doktrinarnih stavova u sferi priprema oružanih snaga za oružanu borbu u savremenim uslovima. Dinamičnost promena u osnovnim faktorima rata može se pratiti odgovarajućim razvojem i usavršavanjem ratne veštine, samo ako i doktrinarni stavovi, kao vodilje razvoja u svim činionicima rata, a ratne tehnike i pripreme ljudskog faktora posebno, prate i iznalaze rešenja za promene u spoljašnjim i unutrašnjim činionicima rata. Pri tome se naročito moraju pratiti promene u globalnim i vojnim doktrinama i ratnoj veštini potencijalnih agresora, ali i način delovanja unutrašnjih subverzivnih snaga, budući da uvek deluju u sprezi. Te promene objektivno determinišu izgradnju i razvoj koncepcije i doktri-

ne odbrambenih priprema društva i, istovremeno, bitno usmeravaju i celokupan sistem, sadržinu i metodiku vaspitanja i obrazovanja u oružanim snagama.

Rasprava je vođena primarno o stvaralačkoj primeni konceptijsko-doktrinarnih zahteva i stavova u okviru naučno-tehničke revolucije, ali i o povratnom uticaju i implikacijama te revolucije na istraživanje i razvoj tih temeljnih opredeljenja posredstvom obuke i vaspitanja – kao empirijske osnove za istraživanje i izgradnju ratne veštine i odbrane u celini u mirnodopskom periodu.

Izvesno je da je za programiranje, organizovanje i izvođenje obuke i vaspitanja u oružanim snagama bitna relativna stabilnost doktrinarnih načela i principa kojima se konkretizuje i izražava dostignuti stepen razvoja koncepcije ONO i DSZ, ratne veštine, ratne tehnike i priprema ljudskog faktora. Otuda se u raspravi insistira na potpunoj i doslednoj operacionalizaciji i konkretizaciji tih načela u oblasti obuke i vaspitanja svih pripadnika oružanih snaga, uz celovito razmatranje dostignuća naučno-tehničkog progressa – kao motorne snage savremenog razvoja oružanih snaga i, povezano s tim, kvalitativnih promena u usvajanju znanja i veština i razvijanju sposobnosti, naročito misaonih, u pripadnika oružanih snaga.

U skladu sa konceptijskim zahtevom o potrebi stvaranja vrhunskog kvaliteta ljudskog faktora, nužno je da se neprekidno prate i promene u ratnoj veštini i obuci u stranim armijama i pronalaze odgovarajuća rešenja u našim oružanim snagama.

Dinamičnije promene u oblasti ONO i DSZ, u uslovima delovanja naučno-tehničke revolucije, nužno se odražavaju i na druge determinante koje opredeljuju organizovanje i funkcionisanje sistema vaspitanja i obrazovanja u oružanim snagama SFRJ. S tim u vezi, osnovna intencija priloga, saopštenja i diskusija na navedenom naučnom skupu bila je da se doprinese rasvetljavanju osnovnih konceptijsko-doktrinarnih zahteva u izgradnji efikasnijeg sistema vaspitanja i obrazovanja u našim oružanim snagama u savremenim uslovima.

Sa te rasprave u ovom broju donosimo: uvodno izlaganje načelnika Centra oružanih snaga za strategijska istraživanja i studije »Maršal Tito« viceadmirala Ljubivoja Jokića, izlaganje načelnika Generalštaba oružanih snaga SFRJ general-pukovnika Stevana Mirkovića, izlaganja general-pukovnika u penziji dr Zlatka Rendulića, potpukovnika dr Vojislava Stojkovića, pukovnika dr Stanka Nišića i pukovnika mr Dušana Višnjica.